

ที่ นร ๑๒๐๓/๕๓๒

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เรียน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ตผ ๐๐๔๒/๖๗๐๑ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ
การดำเนินงานขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ส่งรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์
และประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) เพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
แล้วจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายใน ๖๐ วัน นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน
(กพม.) พิจารณาแล้ว ขอรายงานการดำเนินการพร้อมทั้งให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะของรายงาน
การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกิจการองค์การมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น
โทร. ๐๘ ๕๓๕๔ ๙๙๘๕ (ยูภาพร), ๐๙๔ ๕๕๗ ๙๐๘๔ (สุณี)
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๑๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

**การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ**

สืบเนื่องจากข้อเสนอแนะของรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การมหาชนฯ ทั้ง ๔ ข้อ สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ขอรายงานการดำเนินการพร้อมทั้งให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว ดังนี้

ข้อเสนอแนะ : ข้อที่ ๑ พิจารณาหาแนวทางเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาทบทวนความจำเป็นในการคงอยู่หรือยุบเลิกองค์การมหาชนที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งเป็นประจำทุกปีงบประมาณ ทั้งนี้ เห็นควรให้พิจารณาทบทวนความจำเป็นและความคุ้มค่าในการดำรงอยู่ขององค์การมหาชนกลุ่มที่ ๑ เป็นลำดับแรก

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ :

๑.๑ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินโครงการการศึกษาแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน และโครงการการขยายผลการศึกษาแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน เพื่อจัดทำร่างกรอบการประเมินความคุ้มค่า ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความคุ้มค่าในองค์การมหาชนนำร่อง ๑๐ แห่ง และพัฒนารูปแบบแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน และได้เสนอแนวทางการประเมินความคุ้มค่าขององค์การมหาชนต่อ กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณากรอบการประเมินความคุ้มค่า กลุ่มเป้าหมายรอบระยะเวลาการประเมิน และประมาณการงบประมาณสำหรับการประเมินแล้ว มีมติเห็นชอบและให้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ได้พิจารณาเรื่อง การประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนตามที่ กพม. เสนอแล้ว มีมติสรุปได้ดังนี้

(๑) เห็นชอบหลักการให้องค์การมหาชนต้องได้รับการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และให้ปรับระยะเวลาการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนในระยะที่ ๒ ได้แก่ องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน ๒๔ แห่ง รวมทั้งองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้เริ่มประเมินความคุ้มค่า เมื่อดำเนินการระยะที่ ๑ ครบ ๓ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๒) เห็นชอบให้ กพม. กำหนดแนวทางการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ กพม. เสนอ

๑.๓ ในการประเมินผลองค์การมหาชนประจำปีได้กำหนดให้มีการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และวัตถุประสงค์การจัดตั้งซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยเมื่อสิ้นปีงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้วิเคราะห์รายงานการประเมินผลองค์การมหาชน

และจำแนกองค์การมหาชนตามระดับผลประโยชน์ กรณีที่มีผลประโยชน์ในระดับพอใช้หรือที่ต้องปรับปรุง คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (อ.กพม.) ได้กำหนดให้มีกลไกกำกับและติดตามเป็นการเฉพาะโดยมีมติมอบให้ อ.กพม. รายบุคคล เป็นผู้กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ผลการประเมินองค์การมหาชนในแต่ละปีที่ผ่านมาแล้วยังไม่มีองค์การมหาชนใดที่เข้าข่ายจะต้องยุบเลิก

ข้อเสนอแนะ : ข้อที่ ๒ กำหนดนโยบาย แนวทาง และหลักเกณฑ์กลางที่เกี่ยวข้องกับการรวม และการยุบเลิกขององค์การมหาชน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕/๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับใช้ทบทวนภารกิจและผลการดำเนินงานขององค์การมหาชนแต่ละแห่งที่จัดตั้งขึ้น

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ :

๒.๑ การกำหนดหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการรวมและยุบเลิกองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาดำเนินการเป็นรายกรณีเมื่อมีเหตุที่ต้องรวมหรือยุบเลิกองค์การมหาชน เนื่องจากมีเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละองค์การมหาชนที่มีอาจคาดการณ์ได้ล่วงหน้า เช่น การยุบเลิกองค์กร หรือ ยุบเลิกแล้วโอนภารกิจไปให้หน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับความจำเป็นที่ต้องดำเนินการด้วย

๒.๒ เพื่อรองรับการประเมินความคุ้มค่าขององค์การมหาชนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ (ข้อ ๑.๒) ซึ่งอาจมีกรณีที่ต้องรวมหรือยุบเลิกองค์การมหาชนในอนาคต สำนักงาน ก.พ.ร. จะได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเตรียมการเสนอแนวทางหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรวม และการยุบเลิก องค์การมหาชน

ข้อเสนอแนะ : ข้อที่ ๓ กรณีที่มีการขอจัดตั้งองค์การมหาชนแห่งใหม่ ให้พิจารณา องค์ประกอบต่าง ๆ อย่างรอบด้านเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่มีหมวดการยุบเลิก โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ต้องเป็นภาระงบประมาณ และจะต้องมีการกำหนด ระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งให้ชัดเจน สำหรับกรณี สพค. ที่ได้มีการส่งคำขอจัดตั้งองค์การ บริหารในทึซซาฟารี (องค์การมหาชน) ไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อเสนอ กพม. พิจารณาและนำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไปนั้น จะต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าที่จะให้มีการจัดตั้งขึ้น

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ :

๓.๑ เมื่อปี ๒๕๖๐ กพม. ได้กำหนดแนวปฏิบัติขององค์การมหาชนที่จัดตั้งใหม่ให้กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน โดยให้มีการประเมินความคุ้มค่าขององค์การมหาชนเมื่อดำเนินการ ครบห้าปี หากพิจารณาเห็นว่าไม่คุ้มค่าในการจัดตั้ง ให้เสนอรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การมหาชน เพื่อยุบเลิกหรืออาจโอนถ่ายไปให้หน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป โดย กพม. พิจารณากำหนดตัวชี้วัดและ เป้าหมายแต่ละปีไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่ขั้นตอนการจัดตั้ง

๓.๒ การขอจัดตั้งองค์การมหาชนมีขั้นตอนและรายละเอียดประกอบการขอจัดตั้งตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ที่ต้องแสดงถึงเหตุผลความจำเป็น บทบาทภารกิจที่จะดำเนินการ และระบบความสัมพันธ์ในการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาความซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและ หน่วยงานอื่นของรัฐ ตลอดจนแผนการดำเนินงาน แผนการเงิน โครงสร้างและอัตรากำลัง ซึ่งต้องเป็นไปตามมติ

คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เช่น กรอบวงเงินค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑) และกรอบอัตรากำลังขององค์การมหาชน (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕)

ข้อเสนอแนะ : ข้อที่ ๔ กรณีองค์การมหาชนที่ได้ขอปรับปรุงสถานะจากความเป็นองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จะต้องมีการพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าในการตอบสนองต่อภารกิจของรัฐที่สำคัญเท่านั้น เนื่องจากการปรับเปลี่ยนจะทำให้การตรวจสอบติดตามประเมินผล รวมถึงการยุบเลิกจะกระทำได้ยากยิ่งขึ้นและจะเป็นองค์กรที่มั่นคงถาวรต่อไป

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ :

๔.๑ การปรับเปลี่ยนสถานะขององค์การมหาชนไปจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะจะต้องเป็นไปตามหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะมีลักษณะที่ต่างจากองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ ในเรื่องของความจำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียวอันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หรือมีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง

๔.๒ องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะจะต้องได้รับการประเมินความคุ้มค่าตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ (ข้อ ๑.๒) เช่นเดียวกับองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งซึ่งมีลักษณะเชิงพลวัตเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลที่จะพิจารณาถึงความคงอยู่หรือความคุ้มค่าหรืออาจมอบภารกิจใหม่ให้ดำเนินการ ซึ่งภารกิจขององค์การมหาชนนั้นมีความแตกต่างจากส่วนราชการเพราะเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายเฉพาะด้าน ซึ่งบางช่วงเวลาคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลอาจจะมอบภารกิจใหม่ให้องค์การมหาชนดำเนินการเป็นพิเศษก็ได้